

HORMONÁLIS BETEGSÉGEK

CUKORBETEGSÉG (DIABETES MELLITUS)

Bevezetés:

A szervezet szénhidrátháztartását és vércukorszintjét több hormon szabályozza. Az alacsonyabb vércukorszint még rövidtávon is összeegyeztethetetlen az étellel, így a vércukorszint emelésére többféle hormon is képes hatni, a vércukorszintet csökkenteni viszont egyedül az inzulin képes. Amennyiben a hasnyálmirigy kevesebb inzulint termel, és tartósan megemelkedik a vércukorszint, akkor állatokban is cukorbetegség alakul ki. Bizonyos fajtákban, szukákban és herélt kandúrokban, valamint vadászgörényekben és degukban is gyakrabban találkozunk cukorbetegséggel.

Tünetek:

A tartós vércukorszint emelkedés számos szerv működési problémájához vezet, így a tünetek is sokrétűek. A leginkább feltűnő tünet a sok ivás és következményes sok vizeletürítés, acetonszagú lehelet, fáradékonyság, eleinte elhízás, majd mint minden idült betegségben fogyás, szőrritkulás, másodlagos húgyhólyaggyulladás, mozgászavar, szürkehályog kialakulása, nehézlégzés.

Kórhatározás:

Vérvétel és vizeletvizsgálat alapján.

Kezelés:

Enyhébb esetekben elegendő lehet a diétás táplálás, súlyosabb esetekben inzulin-terápiára van szükség. Természetesen a másodlagosan kialakult problémákat is kezelni kell.

PAJZSMIRIGY ALULMŰKÖDÉS (HYPOTHYREOSIS)

Bevezetés:

A pajzsmirigy alulműködése a kutyák egyik leggyakoribb hormonális betegsége, macskákban ritka. A pajzsmirigy hormon a szervezet általános anyagcseréjének intenzitását befolyásolja, csökkent termelődése esetén a szervezet anyagcsere-folyamatai lelassulnak. Kutyákban a hypothyreosis leggyakrabban a pajzsmirigy önálló megbetegedése okozza, de ritkán előfordulhat másodlagos hypothyreosis is, amikor a pajzsmirigyet szabályozó agyalapi mirigy csökkent működése miatt nem termel megfelelő mennyiségű hormont a pajzsmirigy.

Tünetek:

Legfeltűnőbb tünet, hogy a hypothyreoid kutya lelassul, sokat pihen, fáradékony, alacsonyabb szívverésszám alakul ki, fázékonyabb, nem szívesen sétál, majd a szokásos étrend mellett is elhízás alakulhat ki. Nagyon gyakori a testen jelentkező szimmetrikus szőrritkulás, jellegzetes a fark szőrhiánya („patkány-farok”), szőrhullás, a szőrzet minőségének megromlása, és a bőr megvastagodása. Nem ritkán vissza-visszatérő lábújközötti bőrgyulladás (pododermatitis) alakul ki. Az ivarszervek működése is csökkenhet, a szukák tüzelése elmaradhat vagy ha tüzelnek is a párosodáskor gyakran üresen maradnak, a kanok spermaminősége jelentősen csökkenhet. Ezeken túl mozgásszervi panaszok, bélrendszeri problémák is előfordulhatnak.

Kórjelzés:

A betegséget vérvizsgálattal lehet diagnosztizálni.

Kezelés:

Általában az állat élete végéig pajzsmirigy-hormon kiegészítésre szorul, amivel viszont teljesen rendeződhetnek a tünetei.

MELLÉKVESEKÉREG TÚLMŰKÖDÉS (CUSHING-KÓR)

Bevezetés:

A betegség a mellékvesekéreg túlműködése esetén (központi és perifériás forma), vagy időnként hosszantartó szteroidkezelés mellékhatásaként alakulhat ki.

Általában az agyalapi mirigyben zajló kórfolyamat okozza a mellékvesék fokozott glükokortikoid termelését, ezt nevezzük elsődleges vagy központi formának. Ritkábban az egyik mellékvese önálló megbetegedése miatt alakul ki a kórkép, ezt nevezzük másodlagos vagy perifériás formának.

Tünetek:

Mindhárom esetben a szervezetben kialakuló magasabb szteroidszint következményei. Jellemző tünetek a sok ivás és vizeletürítés, megnagyobbodott előhasi tájék, akár, izomgyengeség, szimmetrikus szőrhullás, elvékonyodott bőr, fertőzésekre való hajlam.

Kórhatározás:

Vér és vizeletvizsgálattal megállapítható a szervezet kortizol-szintje. A betegség pontos kórhatározásához, illetve formájának kiderítéséhez hormon terhelési próbákat, illetve stimulációs próbákat is igénybe lehet venni. A központi és a perifériás forma elkülönítéséhez, valamint a szteroidok okozta májkárosodás megállapítására fontos a hasi ultrahang vizsgálat.

Kezelés:

A pontos diagnózis után ma már többféle kezelési lehetőség ismert. A leggyakoribb központi formánál ma már modern gyógyszerek állnak rendelkezésre. A perifériás formánál esetenként műtéti megoldás is lehetséges lehet. A túlzott szteroidbevitel okozta kórforma a gyógyszer fokozatos elhagyásával magától rendeződhet. Mindhárom esetben szükség lehet kiegészítő kezelésekre is, mint például májvédő gyógyszerekre vagy immunerősítőkre, valamint másodlagos fertőzések (pl. bőrfertőzés, hólyaggyulladás, stb.) kezelésére.